

09.12.2010

Θέσεις σχετικά με το κείμενο διαβούλευσης του Υπουργείου Παιδείας

Η ΚΙΜΕΜΠ έχοντας μέχρι σήμερα μελετήσει το κείμενο διαβούλευσης που κατατέθηκε από το Υπουργείο Παιδείας (ΥΔΒΜΘ), έχει την ακόλουθη σχετική τοποθέτηση:

1. Η ΚΙΜΕΜΠ είναι πάντοτε υπέρ του Διαλόγου για οποιοδήποτε θέμα και με οποιονδήποτε συνομιλητή. Όμως, δε μπορεί να γίνει διάλογος όταν πριν αυτός ξεκινήσει, ο συνομιλητής -εν προκειμένω το ΥΔΒΜΘ- μας απαξιώνει, θεωρεί ότι οι Πανεπιστημιακοί ανήκουμε σε «εσωτερικά στεγανά» και αρχίζει να εκτοξεύει μύδρους εναντίον του Πανεπιστημίου. Το ΥΔΒΜΘ επιδεικνύει απαράδεκτη σπουδή στην προώθηση του νέου πλαισίου, στηριζόμενο σε συμπεράσματα αμφιβόλου προελεύσεως για τη λειτουργία των Πανεπιστημίων, και μάλιστα χωρίς να έχει προχωρήσει η Αξιολόγηση που θα προσφέρει την πληροφορία σχετικά με όσα πρέπει να αλλάξουν και χωρίς να έχει προηγουμένως καλοπροαίρετα καλέσει τους Πρυτάνεις, τα συλλογικά όργανα και τους φορείς των ΑΕΙ σε μια συζήτηση από μηδενική βάση μέσα από την οποία θα μπορούσε να προκύψει ένα προσχέδιο νόμου.
Η ΚΙΜΕΜΠ καταδικάζει την απαξία που φραστικά και εμπράκτως επιδεικνύει το ΥΔΒΜΘ προς τα ΑΕΙ και θεωρεί ότι δε μπορεί να γίνει διάλογος χωρίς το Υπουργείο να δηλώσει ανοικτά την εμπιστοσύνη του προς τους συνομιλητές του. Δεν είναι δυνατό το Υπουργείο να εμπιστεύεται τους όποιους συμβούλους του και να αγνοεί τα Μέλη ΔΕΠ, τα οποία είναι παρόντα και παλεύουν για τα ΑΕΙ, διαθέτουν αποδεδειγμένα διεθνή αναγνώριση, γνωρίζουν καλά τα εκπαιδευτικά συστήματα άλλων χωρών, έχουν υποστεί διαδοχικές κρίσεις στο εκπαιδευτικό, ερευνητικό και διοικητικό έργο τους και διαθέτουν πολύτιμη εμπειρία όσον αφορά στις θετικές και αρνητικές πλευρές του Νόμου Πλαισίου από την έως σήμερα εφαρμογή του.
2. Η ΚΙΜΕΜΠ διακηρύσσει πάντα τη θέση της για ένα Δημόσιο Ανοικτό και Δημοκρατικό Πανεπιστήμιο με Δωρεάν Εκπαίδευση, όπως άλλωστε επιτάσσει το Σύνταγμα. Γι' αυτό το λόγο, το προσχέδιο διαβούλευσης κρίνεται αντιδημοκρατικό, αντισυνταγματικό και αντικοινωνικό, δεν χτίζει πάνω στη μέχρι σήμερα εμπειρία και δεν κεφαλαιοποιεί τα θετικά στοιχεία του νόμου Πλαισίου και τις μεταρρυθμίσεις που έχει υποστεί μέχρι σήμερα.
3. Κατά την άποψη της ΚΙΜΕΜΠ, το προσχέδιο δεν θα λύσει ΚΑΝΕΝΑ πρόβλημα. Δεν αγγίζει τα πραγματικά προβλήματα, όπως: τον τρόπο εφαρμογής του Ασύλου, την παρακολούθηση των μαθημάτων εκ μέρους των φοιτητών, τη συνεπή διδασκαλία των Μελών ΔΕΠ, την απαιτούμενη συμβολή του λοιπού προσωπικού στο πανεπιστημιακό έργο και τη διασφάλιση των αναγκαίων δημόσιων πόρων για τη λειτουργία της Ανώτατης Εκπαίδευσης.

Η διαρκής μείωση της κρατικής επιχορήγησης προς τα Πανεπιστήμια οδηγεί στην αναγκαστική λύση να τεθούν δίδακτρα στους φοιτητές. Η κατάσταση επιδεινώνεται ακόμη περισσότερο με την κατάργηση του ΕΙΝ και την επιφόρτιση των Πανεπιστημίων με το κόστος συντήρησης των Εστιών.

4. Κατά την άποψή μας το προσχέδιο Διαβούλευσης, εάν εφαρμοσθεί, θα οδηγήσει σε τεράστια προβλήματα, όπως:
  - 4.1. Οι Λέκτορες εξισώνονται προς τα κάτω με τους Λέκτορες ΠΔ.407 και καταργείται η δυνατότητά τους να ζητήσουν κρίση στην επόμενη βαθμίδα. Στο κείμενο διαβούλευσης δεν υπάρχουν μεταβατικές διατάξεις και κατά συνέπεια δε γνωρίζουμε πώς θα επηρεαστούν οι ήδη υπηρετούντες συνάδελφοι.
  - 4.2. Οι Επίκουροι Καθηγητές χάνουν τη δυνατότητα να ζητήσουν να κριθούν για μονιμότητα. Στερούνται έτσι όλα τα προνόμια του Μονίμου Δημόσιου Λειτουργού.
  - 4.3. Δημιουργούνται Μέλη ΔΕΠ δύο ταχυτήτων: (α) διδάσκοντες από το Εξωτερικό, οι οποίοι θα έρχονται σε περιοδική βάση, θα πληρώνονται αδρά και θα λείπουν στο εξωτερικό για μεγάλο χρονικό διάστημα και (β) μέλη ΔΕΠ μόνιμης απασχόλησης οι οποίοι ως «επιστήμονες δεύτερης κατηγορίας» θα αναλαμβάνουν όλο το έργο που δε θα εκτελεί η κατηγορία (α) όπως διδασκαλία, συμμετοχή στα διοικητικά όργανα του Πανεπιστημίου κ.τ.λ. λαμβάνοντας ένα συμβολικό «κατώτερο» μισθό.
  - 4.4. Ο μισθός θα είναι διαπραγματεύσιμος με τη διοίκηση. Αρα, γιατί να μη θεωρήσουμε ότι οι «αρεστοί» θα πληρώνονται και με μεγαλύτερο μισθό; Κανένα σύστημα δεν είναι τέλειο.
  - 4.5. Δημιουργείται το Συμβούλιο του ΑΕΙ. Μάλιστα, το κείμενο διαβούλευσης αναφέρει: *«Για την αποτελεσματική διακυβέρνηση κάθε οργανισμού, απαιτείται ισχυρή διοίκηση, χωρίς εξαρτήσεις εντός και εκτός του οργανισμού, με συνέχεια και προσήλωση σε μακροπρόθεσμη στρατηγική»*. Κατά την άποψή μας η ανεξαρτησία ενός Συμβουλίου που ΔΙΟΡΙΖΕΤΑΙ είναι αμφισβητήσιμη. Αυτό το Συμβούλιο θα παύει και θα διορίζει Πρύτανη ασχέτως των εκλογικών αποτελεσμάτων των Πρυτανικών Εκλογών. Και βεβαίως, σύμφωνα με το προσχέδιο, αφού ο διορισμένος Πρύτανης μπορεί να μεταφέρει τη θέση και το γνωστικό του αντικείμενο στο ΑΕΙ, άνετα μπορούμε να δούμε Καθηγητές άλλων ΑΕΙ να γίνονται Πρυτάνεις του ΕΜΠ μόνον και μόνο για να μεταταχθούν στο Ίδρυμα. Αξίζει να συνδυαστεί επιπλέον αυτό, με τη δυνατότητα να έλθουν Καθηγητές από άλλα ΑΕΙ και να διαπραγματευτούν ελεύθερα το μισθό τους. Εύκολα θα μπορούσε να δημιουργηθεί μια *«περιπλανώμενη»* ομάδα Πρύτανη-εξωτερικών μελών ΔΕΠ. Και ποιος μας διασφαλίζει ότι αυτή η ομάδα θα είναι ανεξάρτητη από εξωτερικές επιρροές;
  - 4.6. Το προσχέδιο διαβούλευσης αναφέρει ότι *«όλα τα Ακαδημαϊκά θέματα παραμένουν στην αρμοδιότητα της Συγκλήτου»*. Κατά τη γνώμη μας κάνουν λάθος, δεδομένου ότι το Συμβούλιο προτείνεται να έχει την ευθύνη για τα παρακάτω, από τα οποία αυτά με τα έντονα κυρτά, είναι σαφώς ακαδημαϊκά θέματα:
    - ***τη στρατηγική ανάπτυξης του ιδρύματος (συνεργασίες κ.α.)***
    - την έγκριση του προϋπολογισμού
    - ***την έγκριση του προγραμματισμού και της προγραμματικής συμφωνίας με την πολιτεία***
    - ***την έγκριση του απολογισμού λειτουργίας***
    - την αξιοποίηση της περιουσίας του ιδρύματος
    - ***τις διαδικασίες εσωτερικού ελέγχου και την τήρηση του Εσωτερικού Κανονισμού λειτουργίας***
    - την έγκριση και αναθεώρηση του πλαισίου λειτουργίας του (Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας, οργανόγραμμα κ.α.)
    - ***την επιλογή του Πρύτανη/Προέδρου ΤΕΙ και την παύση των καθηκόντων του***

- *την έγκριση της ευρωπαϊκής και διεθνούς στρατηγικής του ιδρύματος*
- Υπάρχει λοιπόν, σαφής παραβίαση του Συνταγματικά κατοχυρωμένου Αυτοδιοίκητου των Πανεπιστημίων και απαράδεκτη παρέμβαση στην ακαδημαϊκή λειτουργία των ΑΕΙ από τις προβλεπόμενες διορισμένες διοικήσεις.
- 4.7. Το προσωπικό των ΑΕΙ, μετά την εφαρμογή του νόμου αλλάζει status, επανατοποθετείται σε άλλες θέσεις και άλλα καθήκοντα και όποιος δεν συμφωνεί μετατάσσεται. Και αυτό συνιστά μια βίαιη εξωτερική παρέμβαση στα εσωτερικά του Πανεπιστημίου.
  - 4.8. Καταστρέφεται το ΜΟΝΟ αποδεδειγμένα αδιάβλητο σύστημα εισαγωγής στα Πανεπιστήμια. Προκειμένου για το ΕΜΠ, οι φοιτητές θα εισάγονται στο Ίδρυμα και κατά το πρώτο έτος ΔΕΝ θα ανήκουν σε Σχολή. Μετά από φοίτηση σε κοινά μαθήματα του πρώτου έτους θα δηλώνουν σε ποια Σχολή επιθυμούν να φοιτήσουν και θα γίνεται επιλογή. Αυτό το σύστημα, μεταφέρει την ευθύνη επιλογής εντός του Ίδρύματος και επιτρέπει εξωγενείς και ενδογενείς πιέσεις. Επιπλέον, κάποιος υποψήφιος που ενδιαφέρεται για συγκεκριμένη ειδικότητα και προηγουμένως δήλωνε μια σειρά ομοειδείς Σχολές ασχέτως Πανεπιστημίου, πλέον δε μπορεί να το κάνει. Πρέπει να αρκестθεί σε κάποια Σχολή του Πανεπιστημίου που εισήλθε. Και βέβαια, εφόσον οι μετεγγραφές φοιτητών γίνονται στο πρώτο έτος, ΚΑΙ οι μετεγγραφόμενοι θα συμμετέχουν στις εξετάσεις επιλογής μετά το πέρας του πρώτου έτους. Συνακόλουθα, εφόσον κατά το σχέδιο διαβούλευσης *«Οι φοιτητές εντάσσονται στα επιμέρους προγράμματα σπουδών της Σχολής, μετά από το τέλος του πρώτου έτους, ανάλογα με τις επιδόσεις και τις προτιμήσεις τους»*, η φοίτηση είναι πλέον τετραετής και το Δίπλωμα δεν θα επέχει θέση Master.
  - 4.9. Οι παροχές προς τους φοιτητές (σίτιση, στέγαση κ.λπ.) θα γίνονται αποκλειστικά από τα ίδια τα Πανεπιστήμια με σχήματα συνεργασίας δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, δεδομένου ότι το ΕΙΝ καταργείται. Πώς θα ανταπεξέλθουν οικονομικά τα Ίδρυματα; Βεβαίως επιτρέπονται συμπράξεις Δημόσιου - Ιδιωτικού Τομέα (ΣΔΙΤ) αλλά ποιός θα βάζει τα χρήματα; Το Ίδρυμα (που δεν θα τα έχει) ή θα υπάρχει ενοίκιο από τους φοιτητές;

Σίγουρα, υπάρχουν πολλές άλλες μη προφανείς πτυχές στο κείμενο, για τις οποίες θα χρειαζόταν περισσότερος χρόνος για να εντοπιστούν. Τα προβλήματα που φαίνεται να κρύβει το προσχέδιο είναι κατά την άποψή μας μεγάλα. Ίσως οι συντάκτες του κειμένου να είχαν αγαθή πρόθεση αλλά *«ο δρόμος προς την κόλαση είναι στρωμένος με αγαθές προθέσεις»*. Το προσχέδιο διαβούλευσης δε μπορεί να αποτελέσει βάση για συζήτηση και πρέπει να αποσυρθεί. Οι αλλαγές του θεσμικού πλαισίου θα προέλθουν από την Ακαδημαϊκή Κοινότητα μέσα από διαβούλευση με το Υπουργείο, αποτιμώντας τη σημερινή κατάσταση, σχεδιάζοντας το μέλλον της Ανώτατης Παιδείας με όραμα, εξειδικεύοντας τους στρατηγικούς στόχους και συνακόλουθα προσδιορίζοντας τις μεθόδους. Αυτές οι αλλαγές δεν υλοποιούνται απαξιώνοντας τα ΑΕΙ και τους λειτουργούς τους.

Καλούμε το ΥΔΒΜΘ να αρθεί στο ύψος των περιστάσεων, να αποσύρει το κατατεθέν προσχέδιο διαβούλευσης και να προχωρήσει άμεσα σε ένα ουσιαστικό διάλογο με την Ακαδημαϊκή Κοινότητα.